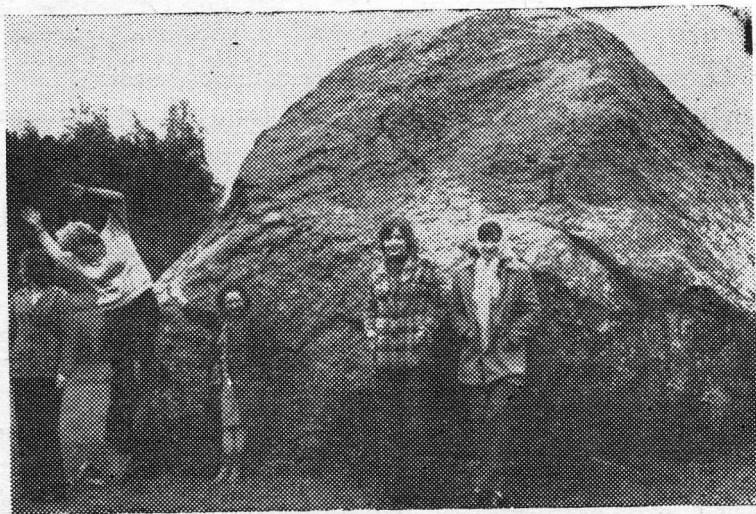

ZALĀS SALAS

MAIJA pēdējās dienas zinātniskās bibliotēkas darbinieku grupa pavadīja tūrisma braucienā pa Igaunijas salām — Sāremu un Muhu.

Katrai no mums jau bija savs iepriekš izveidojies priekšstats par salām — vēdzirnavas, kadiķi, ziemelnieciski kaili krasti. Bet mēs ieraudzījām tās zaļas, sligstošas ievu, mežabeļu un ziedošu dārzu baltumā. Laikam gan nekur citur nav tāda dzelteno gaiļpīsišu paklāja, kāds blīvi sedz visas 94 km garās un 46 km platās Sāremas ceļu malas. Baltie un melnie savvaļas gulbji neatkarīgi un droši šūpojas jūrā gan pie dambja, kas savieno Muhu un Sāremu, gan līci pie Kingisepas, kā arī milzums mežapiļu, pat ar maziem pilēniem.

Pa Sāremu vien nobraucām

214 km, un lieliskā gida un savas salas patriota Arno Allika vadībā iepazīnāmies ar daudzām interesantām vietām. Nevar neminēt teiksmaino Kāli meteorita radīto ezeriņu, kura krastos zied meža tulpes, augstas, klinšainas salas rietumu krastus, kur tīras sīku kadiķu audzes stiepjas kilometriem gar pašu krastu, un akmeņus, akmeņus...

Akmeņu krāvumu rindas kā tikls pārklāj salu. Šie krāvumi ir nepieciešami, jo zeme ir jāatbrīvo no akmeņiem. Vecām, zaļi nosūņojošām rindām līdzās rodas jaunas, jo sals ik ziemu no zemes dzilēm izceļ jaunus un jaunus akmeņus.

Zaļi kolhoza lauki plešas bijušā Kogulas kara aerodroma vietā, no kura 1941. gada 8. augustā pirmo reizi Lielā Tēvijas kara vēsturē bombardēja Berlīni.

Apskatījām 14. gadsimtā celto Kuresāres pili, kuru nereti izmanto kinošaudīs. Pili uzņēmti arī daudzi kadri no jaunās Rīgas kinostudijas filmas «Zobenā enā».

Interesanti, ka Sāremā ir daudz latvisku vietvārdu: Viduskalns, Vaivari, Gani u. c. Tie ir palikuši kā atmiņa no tiem tālajiem gadsimtiem pirms mūsu ēras, kad salā dzīvoja seno latviešu priekšteči. Muhu salā apmeklējām igauņu rakstnieka Juhana Smūla mājas muzeju Koguvā ciemā. Koguvā Smūls ir strādājis ik vasaru, šeit uzrakstījis arī «Vēstules no Nolādeto ciema».

Vienmēr atmiņā paliks ciema nosūņojošie akmeņi žogi, uz kuriem gul' tīkpat zaļi apsūņojušas zvejnieku laivas, jo Koguvā ir tradīcija: vecās laivas — maizes devējas — neiznīcināt.

L. GOLVERE

● Pie Sāremas lielākā akmeņa.

● Darbojošās vēdzirnavas.

N. KRUTJKO foto

Redaktore V. ZAKENFELDE

